

Statnett SF
Att: firmapost@statnett.no

Høring – Forslag til retningslinjer for utøvelse av systemansvaret – Norsk Hydros merknader

Det vises til Statnetts publisering av forslag til retningslinjer for utøvelse av systemansvaret i det norske kraftsystemet, hvor frist for kommentarer er satt til 1. februar 2019. Norsk Hydro (Hydro) oversender med dette sine merknader til nevnte høringsforslag.

Hydro har betydelig kraftproduksjon og industrivirksomhet i det norske kraftsystemet, og har av den grunn synspunkter på hvordan systemansvaret i det norske kraftsystemet bør utøves.

Ad forslag til retningslinjer for systemansvarsforskriften § 8b

Produksjonstilpasning i overskuddsområder med begrenset overføringskapasitet i lengre tidsrom

Systemansvarlig skriver at ikke-regulerbar produksjon (vindkraft og vannkraft uten magasin) vil om mulig ikke bli omfattet av vedtak om produksjonstilpasning. Hydro vil her peke på viktigheten av at vannkraftverk med magasin, men hvor produksjonsstans eller produksjonsbegrensning over den angitte perioden medfører overløp, bør håndteres på lik linje med annen ikke-regulerbar produksjon. Det forventes ikke at systemansvarlig har tilstrekkelig oversikt over det reelle magasinivået for hvert magasin. Det er derfor viktig at systemansvarlig tar initiativ til innhenting av slike opplysninger når det blir aktuelt å forberede vedtak om produksjonstilpasning. Dette er viktig for å sikre likebehandling av aktører, og vi ber derfor om at dette presiseres i retningslinjene. Samtidig ber vi systemansvarlig kommentere hvorvidt de allerede har tilgang på aktuelle magasinidata.

Systemansvarlig skriver at produksjonstilpasningen vil fordeles til balanseansvarlige aktører basert på installert effekt i regulerbar produksjon. Hydro vil her peke på at installert effekt ikke er det mest samfunnsmessige rasjonelle kriterium for slik fordeling. Alle kraftverk har ikke lik produksjonsprofil over året. Systemansvarlig skriver videre at det vil kunne bli aktuelt å omfordele tildelte kvoter dersom det viser seg at de tildelte kvoter ikke i tilstrekkelig grad reflekterer kritikalitet og vannverdier for de berørte konsesjonærer. Dette er bra, men vi mener metodikk for dette bør presiseres ytterligere, både når produksjonstilpasning skyldes feil og når den skyldes driftsstanser. Hydro foreslår derfor at systemansvarlig legger til grunn siste relevante RK-bud fra aktørene ved fordeling av produksjonskvoter. RK-bud vil gi god indikasjon på vannets marginalpris for det respektive kraftverk. I tilfeller der RK-bud ikke foreligger fra aktuelle aktører, kan systemansvarlig be aktuelle aktører å angi sin evt. RK-pris til nevnte formål. Sekundært foreslår Hydro at systemansvarlig legger til grunn historisk

10-års gjennomsnittlig produksjon for hvert av de aktuelle kraftverkene for den tidsperioden det antas aktuelt å kreve produksjonstilpasning. 10-års gjennomsnittlig produksjonsdata kan fås direkte fra konsesjonærene i den enkelte sak om produksjonstilpasning.

Hydro foreslår at våre forslag til nevnte metodikk kan utdypes og diskuteres nærmere i et møte dersom det er ønskelig for systemansvarlig.

I systemansvarsforskriften § 17 om samordning av driftsstanser, femte ledd, skal den som initierer en omprioritering av en allerede vedtatt driftstans, betale for kostnader dette eventuelt påfører systemansvarlig eller andre konsesjonærer. I den forbindelse er det viktig at man inkluderer konsesjonærers kostnader knyttet til produksjonstilpasning. Hydro ber dermed systemansvarlig beskrive dette i retningslinjene for utøvelse av systemansvarsforskriften § 8b, selv om dette naturlig også må omtales ved senere utarbeidelse av retningslinjer for § 17.

Rapportering av planlagt effektregulering

Systemansvarlig skriver at de ikke har systemer for å nyttiggjøre seg informasjon forskriftsfestet i ny § 8b tredje ledd, men vil informere konsesjonærene når de er klar til å ta imot slike planer fra sluttbrukere. Hydro vil her peke på at systemansvarsforskriften vil fra 1. juli 2019 i ny § 8b trede ledd, kreve slik innrapportering fra sluttbrukere. Det er dermed viktig at NVE, som tilsynsmyndighet, under sin behandling av systemansvarlig sitt forslag til nye retningslinjer, gir konsesjonærene dispensasjon fra nevnte regelverk frem til systemansvarlig er klar til å motta planer om effektregulering fra sluttbrukere. Et alternativ er at bestemmelsen ikke vedtas før Statnetts systemer er brukervennlig og tilgjengelig for aktørene.

Ad forslag til retningslinjer for systemansvarsforskriften § 21

Betaling for utløsning av «BFK»

Forskriftstekst i ny § 21 fjerde ledd slår fast at betaling fra systemansvarlig til sluttbrukere som opplever utkobling som følge av systemvern, skal fastsettes med utgangspunkt i berørte sluttbrukeres avbruddskostnader jf. kapittel 9 i forskrift 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). I sitt forslag til retningslinje for nevnte bestemmelse skriver systemansvarlig under punkt om «*Betaling for utløsning av BFK*» at systemansvarlig vil legge til grunn nevnte avbruddskostnader. Dette er etter vårt syn korrekt tolkning av NVEs forskriftstekst.

På den annen side skriver systemansvarlig i sin bakgrunn og begrunnelse for nevnte retningslinje, at «*Systemansvarlig legger videre til grunn OED sin presisering i vedtak i klagesak om kompensasjon for utløsning av systemvern, Nyhamna, om hvilken type kostnader som skal kompenseres. Basert på disse presiseringene legger systemansvarlig til grunn at sluttbrukere som kobles ut som følge av systemvern ikke har krav på dekning av inntektstap.*» Denne kommentaren fra systemansvarlig er ikke i tråd med den teksten systemansvarlig har foreslått som retningslinje, og heller ikke i tråd med ny forskriftstekst.

OED sitt vedtak i nevnte klagesak vedrørende utløsning av systemvern for Nyhamna, ble fattet basert på ordlyden i systemansvarsforskriften slik den lød før endringene iverksatt 1. januar 2013. I samme brev fremsetter OED betraktninger om kompensasjon for systemvernutløsning etter den gang ny

ordlyd, i kraft fra 1. januar 2013, hvor OED bl.a. uttaler: «*Etter departementets oppfatning trekker ordlyden klart i retning av at inntektstap ikke omfattes*». Uttalelsen er fremsatt som et obiter dictum og utgjør ikke en del av OEDs vedtak. Etter vårt syn kan uttalelsen verken tillegges nevneverdig vekt utenfor den aktuelle sak eller være rettslig bindende for hvorledes NVE tolker begrepet «kostnad».

Etter NVEs vedtak i 2018 om endringer i systemansvarsforskriften, vil en slik henvisning som nevnt ikke være i tråd med endringene i systemansvarsforskriften som trer i kraft 1. juli 2019. Hydro ber derfor Statnett om å fjerne den nevnte teksten med referanse til OEDs vedtak og hvorvidt inntektstap omfattes fra dokumentet, for å unngå fremtidige misforståelser. Standardiserte avbruddssatser slik disse fremkommer i kontrollforskriften inkluderer bl.a. tapte inntekter for de kundegrupper der dette er aktuelt.

Systemansvarlig skriver også i sin retningslinje for fjerde ledd, men da under overskrift «*Betaling for utløsning av PFK*», følgende: «*Systemansvarlig legger til grunn at sluttbrukere som kobles ut som følge av systemvern ikke har krav på dekning av inntektstap. Systemansvarlig legger til grunn at det ikke skal gis betaling utover dokumenterte utgifter. Det vil si at det ikke skal gis en gevinst for utløsning av systemvernet.*». Denne teksten (ang sluttbruk) gir ingen mening under den overskriften den er plassert (ang produksjon). Videre er teksten ikke direkte i tråd med systemansvarlig sin egen retningslinje angitt under overskrift «*Betaling for utløsning av BFK*», kommentert over. Hydro ber derfor systemansvarlig slette det nevnte avsnittet under punkt om «*Betaling for utløsning av PFK*». Dette er nødvendig for å sikre at man unngår misforståelser i fremtiden.

Kostnader for aktivering av systemvern

Aktivering betyr her hvorvidt systemvernet er slått på eller ikke. For kostnader knyttet til aktivering av systemvern for produksjon fatter systemansvarlig årlig vedtak om faste satser, basert på innspill fra bransjen. For kostnader knyttet til aktivering av systemvern for sluttbruk, krever systemansvarlig at aktørene fremlegger dokumenterte kostnader sak for sak. Systemansvarsforskriften § 4 bokstav b slår fast at systemansvarlig «*skal opptre nøytralt og ikke-diskriminerende i forhold til alle som omfattes av denne forskrift*». Hydro mener det er en unødvendig byrde å dokumentere kostnader relatert aktivering sak for sak for sluttbruk, og at dette ikke er rasjonelt. Slike kostnader bør kunne fastsettes sjablongmessig som standardiserte satser, jf. hva som gjøres for produksjon i dag. Hydro ber derfor systemansvarlig endre retningslinjene på dette punkt, og innføre standardsatser for aktivering av systemvern for sluttbruk, slik at retningslinjene i større grad samsvarer med systemansvarsforskriftens bestemmelser inkludert prinsipper for utøvelsen av systemansvaret.

Med hilsen
for Hydro Energi AS

Stein Øvstebø

Leder Kraftsystemer, Nett og Konesjoner